



Allmänt

## 7. Besök i förskola/skola

Rev: 2019

Giltig 3 år

Barnallergisektionens riktlinjekommitté ansvarar för denna text. Vid frågor kontakta sektionens sekreterare.

---

BLF-AL ansvarar för denna text. Riktlinjerna är utarbetade i samarbete med ASTA/Allergikonsulenterna.

### Bakgrund

Förskolan och skolan ska erbjuda alla barn en verksamhet med de anpassningar och det stöd som kan behövas vid svår allergi och astma [1].

Socialstyrelsens sammanställning "Allergi i förskola och skola" visar att det finns brister i förskolor och skolor när det gäller inomhusmiljö, utomhusmiljö och anpassning av kost [1]. Många lokaler uppfyller inte de regler som finns för inomhusmiljön, t.ex. när det gäller ventilation, fuktskador och städning. Rutiner för att servera anpassad kost brister ibland, vilket kan innebära att barn och ungdomar måste söka akut hälso- och sjukvård efter att de serverats mat de inte tål. Rutiner för kommunikation mellan skolan och barn och föräldrar behöver också utvecklas. För att uppnå en ökad grad av symtomfrihet hos barnet kan det vara av stort värde att göra en genomgång och bedömning av förskolans/skolans miljö. Åtgärder för att åstadkomma en hälsosam miljö för barn med astma/allergi är hälsofrämjande för alla [2].

### Syfte med förskole-/ skolbesök

Att medverka till kvalitetssäkring av miljön och kosten och öka förutsättningarna för att barn med astma/allergi ska må bra i förskola och skola. Öka kunskapen om astma/allergi hos personalen så både barn och föräldrar känner sig trygga då barnen vistas i förskolan/skolan [3].

### Indikation för besök

- Behov av specifik information i förskola/skola framför allt gällande barn med svår astma och/eller svår födoämnesallergi
- Barn med astma/allergi som har problem i förskola/skola där misstanke finns att förskolans/skolans miljö leder till ökade besvär. Problemen kan vara ökad frånvaro, trötthet och ansträngningsbesvär t.ex. vid lek/idrott eller akut allergisk reaktion

### Förberedelser

Förälder/vårdnadshavare, elevhälsa, personal på förskola/skola kontaktas för överenskommelse gällande tid för besök och information gällande barnets allergier och/eller astma.

### Medverkande

Förskole-/skolbesök utförs av allergikonsulent, allergisjuksköterska eller annan medicinsk personal med kunskap i dessa frågor. Beroende på lokala resurser ser det olika ut i landet.



Allmänt

## 7. Besök i förskola/skola

Rev: 2019

Giltig 3 år

Barnallergisektionens riktlinjekommitté ansvarar för denna text. Vid frågor kontakta sektionens sekreterare.

---

Övriga medverkande varierar beroende på uppdraget men kan omfatta föräldrar, barnet, elevhälsan, pedagogisk personal, fritidspersonal, ansvarig chef, kostansvarig och städledare.

### Utrustning att ta med till besöket:

Material utifrån behov av information gällande barnets allergi och/eller astma, t.ex. autoinjektor och inhalationsutrustning.

### Digitalt stöd:

Det finns digitala webbportaler som stödjer förskolor och skolors hälsofrämjande och förebyggande arbete [4, 5].

### Individanpassade utbildningsinsatser:

- Individuell information om barnets allergi/astma av vårdnadshavare och representant från sjukvården till personal på förskola/skola.
- Demonstration av läkemedel - autoinjektor samt inhalationsteknik [3].
- Genomgång och information av individuell egenvårdsplan. Det är viktigt att hälso- och sjukvården, förskola eller skola och vårdnadshavare tillsammans planerar för egenvården i verksamheten och att man samarbetar utifrån barnets bästa [6].
- Allmän riktad information och utbildning till personal inom förskola/skola samt eventuellt föräldrar och elever gällande allergi och astma för ökad kunskap och förståelse.
- Vid svår födoämnesallergi, riskhantering enligt Livsmedelsverkets rekommendationer [7].

### Miljökartläggning och åtgärd:

Förslag på miljökartläggning och information om miljöförbättrande åtgärder [3, 8-10]:

- Städning: Rekommendationer från folkhälsomyndigheten och allergironden skall följas [2, 4, 11].
- Ventilation: Boverkets riktlinjer samt obligatorisk ventilationskontroll skall följas [12].
- Pälsdjur: Familjer som har husdjur hemma för med sig pälsdjursallergener till förskola/skola som för en del barn kan leda till allergiska och astmatiska besvär.
- Mål med eventuella miljöåtgärder:
  - Minska införandet av allergener i miljön
  - Minska dammsamlade inredning, textilier och mattor [13]
  - Följa folkhälsomyndighetens allmänna städråd för förskola och skola
  - Följa ventilationsriktlinjer



Allmänt

## 7. Besök i förskola/skola

Rev: 2019

Giltig 3 år

Barnallergisektionens riktlinjekommitté ansvarar för denna text. Vid frågor kontakta sektionens sekreterare.

---

### Uppföljning:

Svar till remitterande/behandlande läkare. Kontakt med anhöriga och/eller elevhälsan angående uppföljning. Eventuellt vidare kontakter med miljö- och hälsoskyddskontoret i aktuell kommun eller fastighetsansvarig. Eventuellt uppföljande besök på förskola/skola.

### Referenser

1. Socialstyrelsen, *Allergi i förskola och skola*. 2013.
2. [www.astmaoallergiforbundet.se](http://www.astmaoallergiforbundet.se), 2018.
3. Wahl, A., et al., *The evaluation of a food allergy and epinephrine autoinjector training program for personnel who care for children in schools and community settings*. J Sch Nurs, 2015. **31**(2): p. 91-8.
4. Astmaoallergiforbundet. *Allergironden*. 2015; Available from: [www.allergironden.se](http://www.allergironden.se).
5. *Elevhälsportalen*. Available from: [www.elevhalsportalen.se](http://www.elevhalsportalen.se).
6. [www.skolverket.se](http://www.skolverket.se), *Egenvård*. 2018.
7. Livsmedelsverket. *Riskhantering*. Available from: [www.livsmedelsverket.se](http://www.livsmedelsverket.se)
8. Esty, B. and W. Phipatanakul, *School exposure and asthma*. Ann Allergy Asthma Immunol, 2018. **120**(5): p. 482-487.
9. Hauptman, M. and W. Phipatanakul, *Recent advances in environmental controls outside the home setting*. Curr Opin Allergy Clin Immunol, 2016. **16**(2): p. 135-41.
10. Salo, P.M., M.L. Sever, and D.C. Zeldin, *Indoor allergens in school and day care environments*. J Allergy Clin Immunol, 2009. **124**(2): p. 185-92, 192 e1-9; quiz 193-4.
11. [www.folkhalsomyndigheten.se](http://www.folkhalsomyndigheten.se), *Allmänna råd om städning i förskolor, skolor, fritidshem och öppen fritidsverksamhet*. 2018.
12. [www.boverket.se](http://www.boverket.se), 2018.
13. Becher, R., et al., *Do Carpets Impair Indoor Air Quality and Cause Adverse Health Outcomes: A Review*. Int J Environ Res Public Health, 2018. **15**(2).